EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 03 29
COM(2021) 163 final

2021/0086 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1352, kuriuo Maltos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Tarybos reglamente (ES) 2020/672 (toliau – SURE reglamentas) nustatyta teisinė sistema, pagal kurią valstybėms narėms, kurios dėl COVID-19 protrūkio patiria didelį ekonomikos sukrėtimą arba kurioms kyla didelė tokio sukrėtimo grėsmė, teikiama Sąjungos finansinė parama. Parama pagal SURE skirta pirmiausia sutrumpinto darbo laiko tvarkos ar panašioms priemonėms, kuriomis siekiama apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis ir taip sumažinti nedarbo ir pajamų praradimo mastą, finansuoti, taip pat naudojama kaip papildoma priemonė tam tikroms su sveikata susijusioms priemonėms, visų pirma darbo vietoje, finansuoti.

2020 m. rugsėjo 25 d. Taryba suteikė Maltai finansinę paramą, kad papildytų nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir reaguoti į protrūkio socialinius bei ekonominius padarinius darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims.

2021 m. kovo 10 d. Malta pateikė naują prašymą dėl Sąjungos finansinės paramos pagal SURE reglamentą.

Pagal SURE reglamento 6 straipsnio 2 dalį Komisija pasikonsultavo su Maltos valdžios institucijomis, kad patikrintų, ar dėl COVID-19 pandemijos staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su Maltos darbo rinkos priemonėmis ir su sveikata susijusiomis priemonėmis. Padidėjusios išlaidos, kurioms prašoma papildomos finansinės paramos, visų pirma yra susijusios su esama priemone, nurodyta Tarybos įgyvendinimo sprendime (ES) 2020/1352:

a) COVID-19 darbo užmokesčio priemoka, taikoma samdomiems darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims, siekiant mažinti pandemijos sukeltus sutrikimus. 2020 m. kovo–birželio mėn. darbuotojai, dirbę visą darbo dieną labiausiai nuo krizės nukentėjusiuose A priede išvardytuose sektoriuose, galėjo gauti 800 EUR per mėnesį darbo užmokesčio paramą (ne visą darbo dieną dirbę darbuotojai – 500 EUR per mėnesį). B priede išvardytuose mažiau nukentėjusiuose sektoriuose visą darbo dieną dirbę darbuotojai galėjo gauti 160 EUR per mėnesį (ne visą darbo dieną dirbę darbuotojai – 100 EUR per mėnesį). 2020 m. liepos mėn. patikslintas sektorių, įtrauktų į abu priedus, sąrašas. Sektoriams, kuriems anksčiau buvo teikiama parama pagal schemą, bet kurie neįtraukti į atnaujintą A arba B priedą, buvo skiriama 600 EUR darbo užmokesčio priemoka visą darbo dieną dirbusiems darbuotojams. Schema, kuria šios sąlygos nustatytos, pratęsta iki 2020 m. pabaigos. Nuo 2021 m. sausio mėn. darbo užmokesčio priemokos dydis atspindi apyvartos sumažėjimą per šešis mėnesius nuo 2019 m. kovo iki spalio mėn., palyginti su apyvarta, deklaruota per šešis mėnesius nuo 2020 m. kovo iki spalio mėn. Jei nėra PVM apskaitos duomenų, darbo užmokesčio priemoka išmokama remiantis 2020 m. taikytais kriterijais. Numatoma, kad schema bus įgyvendinama iki 2021 m. pabaigos. 2021 m. antrąjį pusmetį parama apgyvendinimo ir maitinimo veiklai ir toliau bus teikiama pagal nustatytus parametrus. Kitoms reikalavimus atitinkančioms veikloms ji bus sumažinta iki 66 % trečiąjį ketvirtį ir iki 33 % paskutinįjį metų ketvirtį. Schema toliau bus taikoma tik toms įmonėms, kurios jau turėjo teisę gauti paramą pagal pradinę schemą. Pagal naująsias taisykles schema taip pat bus taikoma darbuotojų pakeitimui (t. y. pakeičiant darbuotojus, kurie po 2020 m. birželio mėn.

savo noru nutraukė darbo santykius), jei nebus viršytas pradinis darbuotojų skaičius 2020 m. gegužės mėn. pabaigoje. Valdžios institucijos prašė padengti tik tą viešųjų išlaidų dalį, kuri susijusi su nuolat dirbusiais darbuotojais, neįtraukiant naujai įdarbintiems darbuotojams tenkančios dalies.

Malta pateikė Komisijai atitinkamą informaciją.

Atsižvelgdama į turimus įrodymus, Komisija siūlo Tarybai priimti įgyvendinimo sprendimą suteikti Maltai finansinę paramą pagal SURE reglamentą pirmiau nurodytai priemonei remti.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas visiškai atitinka Tarybos reglamentą (ES) 2020/672, pagal kurį teikiamas pasiūlymas.

Šis pasiūlymas papildo kitą Sąjungos teisės priemonę, kuria teikiama parama valstybėms narėms ištikus nelaimei, – 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 2012/2002). Kovo 30 d. priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/461, kuriuo ta priemonė iš dalies keičiama siekiant išplėsti jos taikymo sritį į ją įtraukiant didelio masto ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas ir apibrėžti konkrečius tinkamus finansuoti veiksmus.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas yra dalis įvairių priemonių, parengtų reaguojant į dabartinę COVID-19 pandemiją, tokių kaip Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva, ir papildo kitas priemones, kuriomis remiamas užimtumas, pavyzdžiui, Europos socialinį fondą ir Europos strateginių investicijų fondą (ESIF) / „InvestEU“. Šis pasiūlymas, kuriuo suteikiama galimybė skolinti ir skolintis siekiant šiuo konkrečiu COVID-19 protrūkio atveju paremti valstybes nares, veiks kaip antroji gynybos linija: pagal jį bus finansuojamos sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašios priemonės, padedančios apsaugoti darbo vietas ir taip nuo nedarbo rizikos apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šios priemonės teisinis pagrindas yra Tarybos reglamentas (ES) 2020/672.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pasiūlymas parengtas atsižvelgiant į valstybės narės prašymą ir parodo Europos solidarumą, valstybėms narėms, nukentėjusioms nuo COVID-19 protrūkio, teikiant Sąjungos finansinę paramą laikinų paskolų forma. Kaip antroji gynybos linija, tokia finansinė parama laikinai padeda vyriausybėms finansuoti padidėjusias viešąsias išlaidas, susijusias su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, siekiant padėti apsaugoti darbo vietas ir taip nuo nedarbo ir pajamų praradimo rizikos apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis.

Tokia parama padės nukentėjusiems gyventojams, taip pat padės sušvelninti tiesioginį socialinį ir ekonominį dabartinės COVID-19 krizės poveikį.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą. Juo neviršijama to, kas būtina priemonės tikslams pasiekti.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kadangi pasiūlymą reikėjo parengti skubiai, kad Taryba spėtų laiku jį priimti, surengti konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo įmanoma.

- **Poveikio vertinimas**

Kadangi pasiūlymas yra skubus, poveikio vertinimas nebuvo atliktas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Komisija turėtų galėti sudaryti sutartis dėl skolinimosi finansų rinkose, kad perskolintų tokias lėšas finansinės paramos pagal priemonę SURE prašančiai valstybei narei.

Be valstybių narių teikiamų garantijų, sistemoje įtvirtintos kitos apsaugos priemonės, užtikrinančios jos finansinį patikimumą:

- griežtas ir konservatyvus požiūris į finansų valdymą;
- paskolų portfelio sudarymas apribojant koncentracijos riziką, metinę poziciją ir pernelyg didelę poziciją atskirų valstybių narių atžvilgiu, kartu užtikrinant, kad pakankamai išteklių būtų galima suteikti toms valstybėms narėms, kurioms jų labiausiai reikia, ir
- galimybės refinansuoti skolą.

2021/0086 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1352, kuriuo Maltos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 dėl Europos laikinos paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo[1], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2020 m. rugsėjo 25 d. Taryba, atsižvelgdama į 2020 m. rugpjūčio 7 d. Maltos prašymą, kaip paskolą, kuri neviršija 243 632 000 EUR ir kurios ilgiausias vidutinis grąžinimo terminas – 15 metų, suteikė Maltai finansinę paramą, kad papildytų nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir reaguoti į protrūkio socialinius bei ekonominius padarinius darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims;

(2) paskola skirta Maltos priimtoms sutrumpinto darbo laiko sistemoms ir panašioms bei su sveikata susijusioms priemonėms finansuoti, kaip nurodyta Tarybos įgyvendinimo sprendime (ES) 2020/1352[2];

(3) COVID-19 protrūkis tebėra imobilizavęs didelę Maltos darbo jėgos dalį. Dėl to Maltoje staiga smarkiai padidėjusios viešosios išlaidos, susijusios su Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1352 3 straipsnio a punkte nurodyta priemone, vis dar nesumažėjo;

(4) COVID-19 protrūkis ir išskirtinės priemonės, kurias 2020 ir 2021 m. Malta įgyvendino siekdama suvaldyti protrūkį ir jo socialinį, ekonominį bei su sveikata susijusį poveikį, turėjo ir vis dar turi didžiulį poveikį viešiesiems finansams. Pagal Komisijos 2020 m. rudens prognozę buvo numatyta, kad iki 2020 m. pabaigos Maltos valdžios sektoriaus deficitas ir skola sudarys atitinkamai 9,4 % ir 55,2 % bendrojo vidaus produkto (BVP). Prognozuojama, kad 2021 m. Maltos valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 6,3 %, o skola padidės iki 60 % BVP. Remiantis Komisijos 2021 m. tarpine žiemos prognoze numatoma, kad 2021 m. Maltos BVP padidės 4,5 %;

(5) 2021 m. kovo 10 d. Malta paprašė papildomos 177 185 000 EUR dydžio Sąjungos finansinės paramos, kad galėtų toliau papildyti 2020 ir 2021 m. nacionalines pastangas

[1] OL L 159, 2020 5 20, p. 1.

[2] 2020 m. rugsėjo 25 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1352, kuriuo Maltos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (OL L 314, 2020 9 29, p. 42).

mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir reaguoti į protrūkio socialinius bei ekonominius padarinius darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims. Visų pirma tai susiję su 6 konstatuojamojoje dalyje nurodyta priemone;

(6) Maltos įmonių įstatymu (Maltos įstatymų 463 sk., *L-Att dwar il-Korporazzjoni għall-Intrapriża ta' Malta (Kap. 463 tal-Liġijiet ta' Malta*) ir 2020 m. balandžio 13 d. Vyriausybės pranešimu Nr. 389 (*Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 389 tat-13 ta' April 2020*) nustatyta COVID-19 darbo užmokesčio priemoka, kaip nurodyta Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1352 3 straipsnio a punkte, taikoma samdomiems darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims, siekiant mažinti pandemijos sukeltus sutrikimus. 2020 m. kovo–birželio mėn. už darbą visą dieną labiausiai nuo krizės nukentėjusiuose Vyriausybės pranešimo A priede išvardytuose sektoriuose darbuotojai galėjo gauti 800 EUR per mėnesį darbo užmokesčio paramą. Vyriausybės pranešimo B priede išvardytuose mažiau nukentėjusiuose sektoriuose visą darbo dieną dirbę darbuotojai galėjo gauti 160 EUR per mėnesį. Taip pat buvo teikiama mažesnio dydžio parama ne visą darbo dieną dirbusiems darbuotojams. 2020 m. liepos mėn. patikslintas sektorių, įtrauktų į abu priedus, sąrašas. Sektorių, kuriems anksčiau teikta parama pagal schemą, bet kurie neįtraukti į atnaujintą A arba B priedą, darbuotojams už darbą visą dieną buvo skiriama 600 EUR darbo užmokesčio priemoka. Schema, kuria šios sąlygos nustatytos, pratęsta iki 2020 m. pabaigos. Nuo 2021 m. sausio mėn. darbo užmokesčio priemokos dydis atspindi pardavimo apimties sumažėjimą per šešis mėnesius nuo 2019 m. kovo iki spalio mėn., palyginti su apyvarta, deklaruota per šešis mėnesius nuo 2020 m. kovo iki spalio mėn. Jei nėra PVM apskaitos duomenų, darbo užmokesčio priemoka išmokama remiantis 2020 m. taikytais kriterijais. Schemą numatyta įgyvendinti iki 2021 m. pabaigos. 2021 m. antrąjį pusmetį ir toliau pagal nustatytus parametrus bus teikiama parama apgyvendinimo ir maitinimo veiklai. Kitoms reikalavimus atitinkančioms veikloms trečiąjį metų ketvirtį ji bus sumažinta iki 66 %, o paskutinį ketvirtį – iki 33 %. Schema toliau bus taikoma tik tiems subjektams, kurie teisę gauti paramą turėjo pagal pradinę schemą. Schema, kurią šiuo metu praktikoje taiko „Malta Enterprise“, išsamiau bus apibūdinta būsimame Vyriausybės pranešime. Pagal naująsias taisykles schema taip pat bus taikoma darbuotojų pakeitimui (t. y. darbuotojų, kurie po 2020 m. birželio mėn. savo noru nutraukė darbo santykius, pakeitimui), jei 2020 m. gegužės mėn. pabaigoje nebus viršytas pradinis darbuotojų skaičius. Valdžios institucijos prašė padengti tik tą viešųjų išlaidų dalį, kuri susijusi su nuolat dirbusiais darbuotojais, neįtraukiant naujai įdarbintiems darbuotojams tenkančios dalies;

(7) Malta atitinka Reglamento (ES) 2020/672 3 straipsnyje nustatytas finansinės paramos prašymo sąlygas. Malta pateikė Komisijai tinkamų įrodymų, kad faktinės ir numatomos viešosios išlaidos nuo 2020 m. vasario 1 d. padidėjo 427 961 805 EUR dėl nacionalinių priemonių, kurių imtasi siekiant sumažinti socialinį ir ekonominį COVID-19 protrūkio poveikį. Tai staigus ir smarkus padidėjimas, nes jis tiesiogiai susijęs su esamos nacionalinės užimtumo priemonės, panašios į sutrumpinto darbo laiko tvarkos priemonę, taikomą didelei įmonių ir darbo jėgos daliai Maltoje, pratęsimu. Savo lėšomis Malta finansavo 7 144 805 EUR išaugusių viešųjų išlaidų;

(8) Komisija pagal Reglamento (ES) 2020/672 6 straipsnį pasikonsultavo su Malta ir patikrino, ar staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos viešosios išlaidos, tiesiogiai susijusios su priemone, panašia į sutrumpinto darbo laiko tvarkos priemonę, nurodytą 2021 m. kovo 10 d. prašyme;

(9) todėl finansinė parama turėtų būti suteikta siekiant padėti Maltai mažinti didelio ekonomikos sukrėtimo, kurį sukėlė COVID-19 protrūkis, socialinį ir ekonominį

poveikį. Sprendimus dėl paramos dalių ir dalinių išmokų terminų, dydžio ir išmokėjimo Komisija turėtų priimti glaudžiai bendradarbiaudama su nacionalinėmis institucijomis;

(10) į šį sprendimą Malta ir Komisija turėtų atsižvelgti paskolos susitarime, nurodytame Reglamento (ES) 2020/672 8 straipsnio 2 dalyje;

(11) šis sprendimas neturėtų daryti poveikio procedūrų, kurios gali būti pradėtos dėl vidaus rinkos veikimo iškraipymo, ypač pagal Sutarties 107 ir 108 straipsnius, rezultatams. Jis nėra viršesnis už reikalavimą, kad valstybės narės praneštų Komisijai apie galimos valstybės pagalbos atvejus pagal Sutarties 108 straipsnį;

(12) Malta turėtų reguliariai informuoti Komisiją apie planuojamų viešųjų išlaidų įvykdymą, kad Komisija galėtų įvertinti, kokiu mastu Malta įvykdė tas išlaidas;

(13) sprendimas suteikti finansinę paramą priimtas atsižvelgiant į esamus ir numatomus Maltos poreikius, taip pat į kitų valstybių narių pagal Reglamentą (ES) 2020/672 jau pateiktus ar numatomus pateikti finansinės paramos prašymus, taikant vienodo požiūrio, solidarumo, proporcingumo ir skaidrumo principus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1352 iš dalies keičiamas taip:

(1) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Sąjunga suteikia Maltai paskolą, kuri neviršija 420 817 000 EUR. Ilgiausias vidutinis paskolos grąžinimo terminas – 15 metų.“;

(b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Pirma dalis išmokama įsigaliojus Reglamento (ES) 2020/672 8 straipsnio 2 dalyje numatytam paskolos susitarimui. Visos kitos dalys išmokamos atsižvelgiant į tokio paskolos susitarimo sąlygas arba atitinkamais atvejais įsigaliojus jo priedui arba iš dalies pakeistam Maltos ir Komisijos sudarytam paskolos susitarimui.“;

(2) 3 straipsnis pakeičiamas taip:

„3 straipsnis

Malta gali finansuoti šias priemones:

(a) COVID-19 darbo užmokesčio priemoką, kaip numatyta Maltos įmonių įstatyme (Maltos įstatymų 463 sk., *L-Att dwar il-Korporazzjoni għall-Intrapriża ta' Malta* (*Kap. 463 tal-Liġijiet ta' Malta*) ir 2020 m. balandžio 13 d. Vyriausybės pranešime Nr. 389 (*Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 389 tat-13 ta' April 2020*) (priemonės įgyvendinimas pratęstas ir ji iš dalies pakeista 2020 ir 2021 m.);

(b) COVID-19 neįgalumo išmoką, kaip numatyta 2020 m. kovo 25 d. Vyriausybės pranešime Nr. 331 (*Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 331 tal-25 ta' Marzu 2020*);

(c) COVID-19 tėvystės pašalpą, kaip numatyta 2020 m. kovo 25 d. Vyriausybės pranešime Nr. 330 (*Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 330 tal-25 ta' Marzu 2020*);

(d) COVID-19 sveikatos išmoką, kaip numatyta 2020 m. kovo 30 d. Vyriausybės pranešime Nr. 353 (*Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 353 tat-30 ta' Marzu 2020)*.“;

(3) 4 straipsnis pakeičiamas taip:

„4 straipsnis

1. Malta ne vėliau kaip 2021 m. kovo 30 d., o po to – kas šešis mėnesius informuoja Komisiją apie numatytų viešųjų išlaidų įvykdymą, kol tos numatytos viešosios išlaidos bus visiškai įvykdytos.

2. Jei 3 straipsnyje nurodytos priemonės grindžiamos numatytomis viešosiomis išlaidomis ir dėl jų priimtas įgyvendinimo sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1352, Malta per šešis mėnesius nuo to sprendimo priėmimo dienos, o po to – kas šešis mėnesius informuoja Komisiją apie numatytų viešųjų išlaidų įvykdymą, kol tos numatytos viešosios išlaidos bus visiškai įvykdytos.“

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Maltos Respublikai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas